

DEKLARÁCIA PRÁV POČATÉHO DIEŤAŤA

(AKTUALIZOVANÁ VERZIA)

RAJECKÉ TEPLICE, APRÍL 2024

DEKLARÁCIA PRÁV POČATÉHO DIEŤAŤA

(AKTUALIZOVANÁ VERZIA)
RAJECKÉ TEPLICE, APRÍL 2024

Na deň detí, 1. júna 1999, prijali štyri mimovládne organizácie Deklaráciu práv počatého dieťaťa ako pozitívnu ponuku do celospoločenskej diskusie o dôležitej téme ochrany ľudského života. Neskôr sa k nej prihlásilo Fórum života, ktoré je platformou pro-life organizácií.

Nad jej slávnostným vyhlásením, ktoré sa uskutočnilo na Deň detí v Bratislave, prevzal záštitu slovenský básnik Milan Rúfus. Vtedy ju podporili tisícky obyvateľov Slovenska, mimovládne organizácie, či cirkvi. Obdobný text deklarácie v Českej republike podporila napríklad speváčka Marta Kubišová či astronóm Jiří Grygar.

Deklarácia ponúka princípy, pozitívny pohľad do života každého z nás. Domnievame sa, že počaté dieťa má byť subjektom práva, aj keď viaceré v deklarácii uvedené práva môže realizovať až po narodení. Uvedomujeme si, že dialóg je nenahraditeľný osobitne v demokratickej, pluralitnej spoločnosti, kde má rozhodovať sila práva a nie právo sily. Prvým ľudským právom je právo na život. Tak ako nemá byť právo na dieťa, nemá byť ani právo zbaviť sa dieťaťa, z tohto dôvodu nemožno uznávať tzv. právo na potrat.

Skúsme sa vcítiť do ešte nenarodeného dieťaťa a pozerat sa na svet jeho očami. Deklarácia uvádza želaný stav, aby sa deti rodili do láskyplného prostredia. Vždy existuje alternatíva pre život dieťaťa. Ide o autonómnu ľudskú bytosť prepojenú s ostatnými členmi ľudskej rodiny. Počaté dieťa a jeho matka preto musia dostať osobitnú starostlivosť a pomoc. Nemožno zabúdať ani na zodpovednosť otca dieťaťa, ktorý má poskytovať zázemie dieťaťu i matke.

Deklarácia používa termín počaté dieťa v zmysle článku 7 Občianskeho zákonníka. Ide o preklad pojmu z rímskeho práva – nasciturus. Deklarácia prináša nové pohľady, nie je ani popisom slovenského právneho poriadku či medzinárodného práva a ani neobsahuje novely na zmenu právneho poriadku Slovenskej republiky. Text deklarácie je o tom, aký je ľudský život vzácny.

Text deklarácie z roku 1999 sa nezmenil, aktualizované sú poznámky ku článkom, keďže aj právny poriadok Slovenskej republiky sa vyvíja. 25. výročie Deklarácie práv počatého dieťaťa je opäť príležitosťou dať hlas tým, ktorí sú v skrytosti a sami sa nevedia ozvať, zviditeľniť, či brániť. Civilizovaná spoločnosť sa hodnotí podľa toho, ako sa stará o svojich najslabších členov. Uvedomujeme si naliehavosť solidarity všetkých ľudí dobrej vôle. Počaté dieťa je jedným z nás.

Fórum života

 Fórum života

PREAMBULA

Nezabúdajúc na to, že život každého z nás začal naším počatím, teda momentom splynutia ľudskej spermie a ľudského vajíčka, vzdávajúc veľkú vďaku svojim mamám a otcom za to, že nám dali šancu žiť,

pretože podľa preambuly Všeobecnej deklarácie ľudských práv OSN „uznanie prirodzenej dôstojnosti a rovných a neodňateľných práv všetkých členov ľudskej rodiny je základom slobody, spravodlivosti a mieru vo svete;

pretože ignorovanie ľudských práv a pohrdanie nimi viedlo k barbarským činom urážajúcich svedomie ľudstva”,

a pretože veríme „v základné ľudské práva, v dôstojnosť a hodnotu ľudskej osobnosti, ako aj v rovné práva žien a mužov”, v spravodlivosť pre všetkých, právny štát a demokraciu,

vyzývame na všeobecné „uznávanie a zachovávanie ľudských práv a základných slobôd” najslabších zo slabých, tých, ktorí nemajú svoj hlas.

Pretože podľa preambuly Deklarácie práv dieťaťa a Dohovoru o právach dieťaťa prijatých Valných zhromaždením Organizácie Spojených národov „dieťa z dôvodu svojej fyzickej a duševnej nezrelosti potrebuje osobitné záruky a starostlivosť, vrátane primeranej právnej ochrany, pred i po narodení”,

pretože podľa Listiny základných práv a slobôd i Ústavy Slovenskej republiky je „ľudský život hodný ochrany už pred narodením”,

a v duchu zásady klasického rímskeho práva „nasciturus pro iam nato habetur, quotiens de commodo eius agitur” – narodiť sa majúci (počatý) sa má pokladať za už narodeného, kedykoľvek ide o jeho prospech, i zásady in dubio pro vitae – v prípade pochybností sa máme rozhodovať v prospech ľudského života, ktorý je vždy dobrom, vyhlasujeme túto deklaráciu určenú všetkým ľuďom dobrej vôle, príslušným štátnym orgánom a ostatným mimovládny organizáciám, aby bola poskytnutá počatým deťom spravodlivá právna ochrana a ich rodičom potrebná pomoc a poradenstvo.

Poznámky:

Preambula:

Preambula, ktorá má deklaratívny charakter, vychádza najmä:

- z prirodzeného práva,
- z medzinárodných dokumentov o ľudských právach a základných slobodách ako je Všeobecná deklarácia ľudských práv, Deklarácia práv dieťaťa a Dohovor o právach dieťaťa,
- z hľadiska právnej sily najvyššie postavených právnych noriem slovenského právneho poriadku – Listiny základných práv a slobôd a Ústavy Slovenskej republiky,
- z klasického rímskeho práva, z ktorého vychádzajú právne poriadky európskeho kontinentu,
- z najlepších tradícií medicíny – porov. Hippokratova prísaha,
- z najnovších vedeckých poznatkov o tom, že ľudský život začína počatím t. j. momentom, kedy sa mužská pohlavná bunka, spermia, spojí so ženskou pohlavnou bunkou, vajíčkom (oplodnenie), teda počatím. Pri výklade textu tejto deklarácie je potrebné vychádzať z Preambuly, že aj v pochybnostiach sa máme rozhodovať v prospech života,

a odvoláva sa na

- Oznámenie č. 104/1991 Zb., ktorou Federálne ministerstvo zahraničných vecí Českej a Slovenskej Federatívnej republiky oznamuje prijatie medzinárodného Dohovoru o právach dieťaťa,
- článok 6 ods. 1 druhá veta Listiny základných práv a slobôd, ústavný zákon č. 23/1991 Zb.,
- článok 15 ods. 1 druhá veta Ústavy Slovenskej republiky z 1. 9. 1992, zákon č. 460/1992 Zb. v platnom znení.

Článok 1

(1)Každá ľudská bytosť je od momentu počatia po smrť rovná v dôstojnosti a právach. Od momentu počatia má každý právo na právnu ochranu. Prijímanie právnych predpisov i všetko konanie i zdržanie sa konania má slúžiť v prospech záujmov a práv počatého dieťaťa.

(2)Všetkým deťom sa majú zaručovať bez akejkoľvek diskriminácie práva a ochrana zo strany vlastnej rodiny, spoločnosti a štátu bez ohľadu na ich vek, zdravotný a psychický stav, pohlavie, rasu, národný a sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine alebo etnickej skupine, náboženstvo, majetok, rod alebo iné postavenie.

Článok 2

Každá ľudská bytosť má právo na život. Toto právo sa má chrániť zákonom od momentu počatia po prirodzenú smrť. Po počatí dieťaťa majú rodičia starostlivo zvážiť, čo je v najlepšom záujme dieťaťa, tým samozrejme nie je jeho usmrtenie. V rozpore s týmto článkom a inými článkami tejto deklarácie, najmä článkom 1 a 3, je úmyselné pozbavenie života počatého dieťaťa.

Poznámky:

Článok 1

(1)Každá ľudská bytosť je od momentu počatia po smrť rovná v dôstojnosti a právach. Od momentu počatia má každý právo na právnu ochranu. Prijímanie právnych predpisov i všetko konanie i zdržanie sa konania má slúžiť v prospech záujmov a práv počatého dieťaťa.

(2)Všetkým deťom sa majú zaručovať bez akejkoľvek diskriminácie práva a ochrana zo strany vlastnej rodiny, spoločnosti a štátu bez ohľadu na ich vek, zdravotný a psychický stav, pohlavie, rasu, národný a sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine alebo etnickej skupine, náboženstvo, majetok, rod alebo iné postavenie.

Článok 2

Každá ľudská bytosť má právo na život. Toto právo sa má chrániť zákonom od momentu počatia po prirodzenú smrť. Po počatí dieťaťa majú rodičia starostlivo zvážiť, čo je v najlepšom záujme dieťaťa, tým samozrejme nie je jeho usmrtenie. V rozpore s týmto článkom a inými článkami tejto deklarácie, najmä článkom 1 a 3, je úmyselné pozbavenie života počatého dieťaťa.

II. POČATÉ DIEŤA MÁ PRÁVO NARODIŤ SA, MÁ PRÁVO MAŤ SVOJU MATKU, OTCA A RODINU

Článok 3

Počaté dieťa má právo narodiť sa. Má právo byť prijaté a milované.

Článok 4

Počaté dieťa má právo byť splodené v manželstve jedného muža a jednej ženy. Má právo byť počaté a nosené v lone svojej matky.

Článok 5

Počaté dieťa má právo na harmonický život v rodine založenej na trvalom manželskom zväzku jednej ženy a jedného muža.

Článok 6

Počaté dieťa má právo, aby sa na jeho záujmy prihliadalo pri vzniku, ako aj pri prípadnom zániku manželstva.

Poznámky:

Článok 3

Podľa Preambuly Dohovoru o právach dieťaťa „v záujme plného a harmonického rozvoja osobnosti musí dieťa vyrastať v rodinnom prostredí, v atmosfére šťastia, lásky a porozumenia“. Samozrejme, ide o želaný stav, láska sa nedá právne vynútiť. Nedostatky rodinného prostredia nemôžu byť dôvodmi na ukončenie ľudského života, umelé ukončenie tehotenstva.

Článok 4

Nezabezpečenie tohto práva, napríklad v prípade slobodnej matky, nemôže byť dôvodom na usmrtenie počatého dieťaťa. Naopak matka, ktorá porodí a vychováva dieťa sama, si zasluhuje všestrannú pomoc a obdiv. Počaté dieťa má právo byť splodené v manželstve, trvalom zväzku jedného muža a jednej ženy, ktoré vytvára najlepšie podmienky pre zdravý vývin dieťaťa. Preto tzv. prenájom maternice (náhradné materstvo) je zásahom do identity a dôstojnosti dieťaťa. Podľa § 82 ods. 1 a 2 Zákona o rodine a § 39 Občianskeho zákonníka by bola zmluva o náhradnom materstve neplatná, je proti dobrým mravom a zákonu. Ods. 1 znie: Matkou dieťaťa je totiž žena, ktorá dieťa porodila.

Článok 5

Podľa Preambuly Dohovoru o právach dieťaťa „rodina, ako základná jednotka spoločnosti a prirodzené prostredie pre rast a blaho všetkých svojich členov a najmä detí, musí mať nárok na potrebnú ochranu a takú pomoc, aby mohla bezo zbytku plniť svoju úlohu v spoločnosti“.

Článok 6

Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Československej republiky č. 48/1952 súd musí skúmať, či by rozvod nebol v rozpore so záujmom počatého dieťaťa.

III. POČATÉ DIEŤA MÁ PRÁVO NA OCHRANU ZDRAVIA A ZACHOVANIE ĽUDSKEJ DÔSTOJNOSTI

Článok 7

(1) Počaté dieťa má právo na ochranu zdravia, najmä právo na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a právo byť pacientom.

(2) Štát má „zabezpečiť vhodnú zdravotnícku starostlivosť matkám v období pred i po narodení dieťaťa“.

Článok 8

(1) Počaté dieťa má právo na zachovanie telesnej, genetickej a duševnej nedotknuteľnosti.

(2) Počaté dieťa má právo na ochranu pred vykonávaním overovania medicínskych poznatkov na človeku. Počaté dieťa má právo na ochranu pred využitím svojich orgánov a tkanív na transplantácie. Počaté dieťa má právo na ochranu pred klonovaním, genetickými alebo inými manipuláciami a pred každým využitím s obchodným, priemyselným, vedeckým alebo iným cieľom.

Článok 9

(1) Počaté dieťa má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti aj po smrti.

(2) Počaté dieťa má právo na dôstojný pohreb.

Poznámky:

Článok 7

(1) Podľa zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení § 44c, ktorý rieši osobitnú ochranu tehotnej ženy a dojčiacej matky pri lekárskom ožiarení:

- ods. 1 písm. b) č. 1 znie: Ošetrojúci zdravotnícky pracovník, ktorý vykonáva lekárske ožiarenie, je povinný preukázateľne informovať tehotnú ženu o možnom riziku spojenom s lekárske ožiarení jej plodu a tento údaj zaznamenať do zdravotnej dokumentácie.
- ods. 2 znie: Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti je povinný zabezpečiť tehotnej žene, ktorá sa podrobila lekárske ožiareniu v čase, keď o svojej tehotnosti nevedela, aj stanovenie veľkosti dávky v plode.

(2) Článok 24 ods. 1 písm. d) Dohovoru o právach dieťaťa

Článok 8

(1) Zásahy v prospech života a zdravia počatého dieťaťa nie sú v rozpore s článkom 4 Deklarácie. Umelé oplodnenie, pri ktorom je vyprodukovaných niekoľko „zbytočných“ počatých detí, je v rozpore s ľudskými právami počatého dieťaťa, najmä s právom na život a na zachovanie ľudskej dôstojnosti.

(2) Podľa zákona č. 576/2004 Z. z. v platnom znení § 26 ods. 11 písm. a): Výskum bez zdravotnej indikácie nemožno vykonať na živom ľudskom plode alebo zárodku.

Článok 18 (Výskum na embryách in vitro) Dohovoru o ľudských právach a biomedicíne (Oznámenie č. 40/2000 Z. z.):

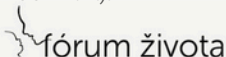
·ods. 1 znie: Ak zákon dovoľuje výskum na embryách in vitro, zákon zabezpečí primeranú ochranu embrya.

·ods. 2 znie: Vytváranie ľudských embryí na výskumné účely je zakázané.

Trestný zákon č. 300/2005 Z. z. v platnom znení v § 161 ods. 1 písm. b) rieši Neoprávnený experiment na človeku a klonovanie ľudskej bytosti:

Kto pod zámienkou získania nových medicínskych poznatkov, metód alebo na potvrdenie hypotéz, alebo na klinické skúšanie liečiv vykonáva bez povolenia overovanie nových medicínskych poznatkov bez zdravotnej indikácie a bez súhlasu osoby, ktorej sa týka, alebo ho vykonáva na osobách, na ktorých je overovanie bez zdravotnej indikácie zakázané, alebo ho vykonáva na ľudskom plode alebo zárodku, alebo ho vykonáva v rozpore s inými zákonnými podmienkami overovania bez zdravotnej indikácie.

Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a dôstojnosti človeka v súvislosti s aplikáciou biológie a medicíny hovorí o zákaze klonovania ľudských bytostí (Oznámenie č. 143/2001 Z. z.).

III. POČATÉ DIEŤA MÁ PRÁVO NA OCHRANU ZDRAVIA A ZACHOVANIE ĽUDSKEJ DÔSTOJNOSTI

Výluky z patentovateľnosti podľa § 6 zákona č. 435/2001 Z. z. (patentový zákon) v platnom znení:

- ods. 1 písm. e) znie: Patenty sa neudeľujú na vynálezy, ktorých obchodné využívanie by bolo v rozpore s verejným poriadkom alebo s dobrými mravmi. Samotný zákaz využívania vynálezu zákonom sa nepovažuje za rozpor s verejným poriadkom alebo s dobrými mravmi v zmysle tohto ustanovenia.
- ods. 2 znie: Podľa ods. 1 písm. e) sa patenty neudeľujú najmä na:
  - a) spôsoby klonovania ľudských jedincov,
  - b) spôsoby úpravy genetickej identity zárodočnej línie ľudských jedincov,
  - c) využitie ľudského embrya na priemyselné alebo obchodné účely.

Článok 9

Zákon č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve v platnom znení sa vzťahuje aj na potratený ľudský plod alebo predčasne odňatý ľudský plod, ak rodič požiadal o jeho vydanie na pochovanie.

Porov. tiež § 6 ods. 11 Zákona č. 576/2004 Z. z. v platnom znení.

Článok 10

Počaté dieťa má spôsobilosť na práva.

Článok 11

(1)Počaté dieťa má právo na náhradu škody, v prípade ak mu bola spôsobená ujma na zdraví.

(2)Počaté dieťa nemôže byť nikdy považované za škodu.

Článok 12

Počaté dieťa má právo dediť.

Článok 13

Počaté dieťa má právo byť obdarované.

Článok 14

Počaté dieťa má právo na plnenie z poistnej udalosti, ktorou je smrť poistenca.

Poznámky:

Článok 10

Podľa slovenského právneho poriadku má aj počaté dieťa spôsobilosť na práva, ak sa narodí živé. Či sa dieťa narodilo živé sa posudzovalo podľa znakov určených Vyhláškou č. 22/1988 Zb. o povinných hláseniach súvisiacich s ukončením tehotenstva, ktorá však bola zrušená. V súčasnosti nám nie je známe, žeby to upravoval všeobecne právne záväzný predpis.

Podľa článku 5 Listiny základných práv a slobôd a článku 14 Ústavy Slovenskej republiky každý má spôsobilosť na práva. § 7 ods. 1 Občianskeho zákonníka stanovuje, že spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé.

Podľa § 8 ods. 1 Zákonníka práce č. 311/2001 Z. z. v platnom znení – Spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti v pracovnoprávných vzťahoch ako zamestnávateľ vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé.

Článok 11

(1)Ak sa počaté dieťa narodilo s ujmom na zdraví, ktorá mu bola spôsobená pred jeho narodením, malo by mať právo na jej náhradu. V niektorých svojich rozhodnutiach súdy (napríklad USA, Nemecko) priznali rodičom odškodné za dieťa, ktoré sa narodilo po „neúspešnej“ sterilizácii či „neúspešnom“ umelom potrate. Takéto rozhodnutia sú v príkrom rozpore s dôstojnosťou dieťaťa. Považovať dieťa, ktoré sa počne a narodí, za škodu, by bolo diskrimináciou, ktorá je v rozpore s ľudskými právami. Porov. najmä §§ 420, 444, 449 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka.

Článok 12

Podľa slovenského právneho poriadku podmienená spôsobilosť počatého dieťaťa na práva umožňuje, aby sa na počaté dieťa hľadelo ako na dediča po poručiteľovi, ktorý zomrel v čase od počatia až do narodenia dieťaťa. Porov. § 460 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Článok 13

Podľa slovenského právneho poriadku podmienená spôsobilosť počatého dieťaťa na práva umožňuje, aby sa na počaté dieťa hľadelo ako na obdarovaného od počatia po narodenie dieťaťa. Porov. § 817 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Článok 14

Podľa slovenského právneho poriadku podmienená spôsobilosť počatého dieťaťa na práva umožňuje, aby sa na počaté dieťa hľadelo ako na príjemcu plnenia z poistnej udalosti, ktorou je smrť poisteného – napríklad životné poistenie otca. Porov. § 817 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka.

Článok 15

Počaté dieťa má právo vyrastať a rozvíjať sa v zdraví, má právo na primeranú výživu.

Článok 16

Počaté dieťa a jeho matka majú právo na osobitnú starostlivosť a pomoc.

Článok 17

Matka počatého dieťaťa má právo na ochranu v pracovných vzťahoch a zodpovedajúce pracovné podmienky.

Článok 18

Matka a otec počatého dieťaťa majú právo na poradenstvo a pravdivé informácie o živote počatého dieťaťa.

Poznámky:

Článok 15

Rímske právo rezervovalo počatému dieťaťu (nasciturus) určité práva, ktoré mu boli na prospech, napríklad dedičské právo, zabezpečenie výživy a výchovy atď.

Právnik Paulus to vyjadril nasledovne: „Kto je v tele matky, je práve tak chránený, ako keby bol už medzi ľuďmi, kedykoľvek ide o prospech samého dieťaťa. (In: Rebro, K. – Blaho, P.: Rímske právo. Bratislava. Obzor 1991, s. 138).

Porov. Tiež Zásada 4 Deklarácie práv dieťaťa Organizácie Spojených národov z roku 1959.

Článok 16

Nezabezpečenie tohto práva môže matke nachádzajúcej sa v krízovej sociálnej situácii, najmä v prípade slobodnej matky, spôsobiť ohrozenie zdravia a života jej i počatého dieťaťa.

Porov.:

- Článok 25 ods. 2 Všeobecnej deklarácie ľudských práv Organizácie Spojených národov z 10. 12. 1948,
- Článok 10 ods. 2 Medzinárodného paktu Organizácie Spojených národov o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (Oznámenie č. 120/1976 Zb.)
- Článok 32 Listiny základných práv a slobôd,
- Článok 41 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Oznámením č. 273/2009 Z. z. Ministerstvo zahraničných vecí Slovenská republika oznamuje pristúpenie Slovenskej republiky k Európskej sociálnej charte 18. 11. 1999, podľa ktorej sa Slovenská republika zaviazala vytvoriť podporné sociálne opatrenia:

Porov. Európsku sociálnu chartu (revidovaná):

- Článok 13 Časť I: Každá osoba bez primeraných zdrojov má právo na sociálnu a lekársku pomoc.
- Článok 14 Časť I: Každý má právo na prospech zo sociálnych služieb.
- Článok 30 Časť I: Každý má právo na ochranu pred chudobou a sociálnym vylúčením.

Sociálnej pomoci a zabezpečeniu krízovej intervencie tehotným ženám nie je venovaná dostatočná pozornosť v legislatíve Slovenskej republiky. Je potrebné vytvoriť podporné opatrenia pre tehotnú ženu, hlavne v prípade neplánovaného tehotenstva.

Článok 17

Porov.:

- Článok 41 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
- Článok 32 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd

Článok 18

Podľa § 6b Zákona č. 576/2004 Z. z. v platnom znení upravuje Informovaný súhlas pri umelom „prerušení“ tehotenstva:

- ods. 1 znie: Podmienkou vykonania umelého prerušenia tehotenstva je písomný informovaný súhlas po predchádzajúcom poučení. Takýto informovaný súhlas musí obsahovať dátum jeho udelenia a podpis ženy žiadajúcej o umelé prerušenie tehotenstva alebo jej zákonného zástupcu.

V. POČATÉ DIEŤA A JEHO MATKA MAJÚ PRÁVO NA OSOBITNÚ STAROSTLIVOSŤ A POMOC

- ods. 2 znie: Poučenie predchádzajúce informovanému súhlasu sa musí poskytnúť spôsobom ustanoveným v § 6 ods. 2 a musí zahŕňať informácie o
  - a) účele, povahe, priebehu a následkoch umelého prerušenia tehotenstva,
  - b) fyzických a psychických rizikách umelého prerušenia tehotenstva,
  - c) aktuálnom vývojovom štádiu embrya alebo plodu, ktorého vývoj má byť ukončený, a o jej oprávnení získať záznam zo sonografického vyšetrenia,
  - d) alternatívach k umelému prerušeniu tehotenstva, najmä o možnosti
    1. utajenia jej osoby v súvislosti s pôrodom (§ 11 ods. 11),
    2. osvojenia dieťaťa po narodení,
    3. finančnej, materiálnej alebo psychologickej pomoci v tehotenstve, poskytovanej občianskymi združeniami, neziskovými organizáciami, nadáciami, cirkvami a náboženskými spoločnosťami.